

NOKUTs tilsynsrapporter

Økonomi og ledelse

Vesentlig endring av allerede godkjent fagskoleutdanning ved Fagskolen Innlandet

September 2015

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved fagskolene. Dette gjør vi blant annet ved å godkjenne nye fagskoletilbud. Fagskoleutdanning er en yrkesrettet utdanning på et halvt til to år, som bygger på videregående skole eller tilsvarende realkompetanse. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT. Alle fagskoletilbud må tilfredsstillе nasjonale kvalitetsstandarder. NOKUT godkjenner også institusjonenes interne system for kvalitetssikring.

Tilbyder/Utdanningssted:	Fagskolen Innlandet
Utdanningstilbudets navn:	Økonomi og ledelse
Nivå/fagskolepoeng:	60
Undervisningsform:	Nettbasert med samlinger
Sakkyndige:	Grim Okstad og Bjørn Solheim
Dato for vedtak:	4. september 2015
NOKUTs saksnummer	15/110

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er til stede for videre behandling jevnfør fagskoletilsynsforskriften § 3-1. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om styringsordning og reglement er tilpasset utdanningstilbudet og om tilbyder har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring.

Søknader som tilfredsstillende forutsetningene for behandling blir videre vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot de faglige kravene i fagskoletilsynsforskriften §§ 3-2 – 3-8.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Rådgiver Grim Okstad, selvstendig næringsdrivende
- Instituttleder Bjørn Solheim, Høgskolen i Buskerud og Vestfold

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes et utkast til tilsynsrapport (kapittel 3 i denne rapporten) til tilbyder for kommentarer. Tilbydere kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer tilbakemeldingen fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak.

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. Tilbyder plikter å gjennomføre utdanningstilbudet slik det fremgår av denne rapporten og søknaden som ligger til grunn. Studenter kan lese rapporten for å få inntrykk av hvilken utdanningskvalitet de kan forvente. Yrkeslivet og andre samfunnsgrupper kan også orientere seg om den sluttkompetansen studentene sitter igjen med, og innholdet i utdanningen.

NOKUT, 4. september 2015

Terje Mørland
direktør

Innhold

1	Informasjon om søkeren	1
1.1	Informasjon om tilbyder og utdanningen	1
2	Innledende vurdering	1
2.1	Oppsummering	2
2.2	Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	2
3	Sakkyndig vurdering av utdanningen	3
3.1	Oppsummering	3
3.2	Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	3
3.3	Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4).....	5
3.4	Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5).....	7
3.5	Eksamen og sensur (§ 3-6)	9
3.6	Infrastruktur (§ 3-7)	11
3.7	Konklusjon etter sakkyndig vurdering	11
3.8	Merknader fra NOKUT	12
4	Tilsvarsrunde	12
4.1	Søkerens tilbakemelding.....	13
4.2	Sakkyndig tilleggsvurdering og konklusjon	14
4.3	NOKUTs tilleggsvurdering og konklusjon.....	15
5	Vedtak	15
6	Dokumentasjon	15
	Vedlegg 1:.....	16

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningen

Tilbyder søkte NOKUT 13. februar 2015 om vesentlig endring av den godkjente fagskoleutdanningen *økonomi og ledelse*. Utdanningen er på 60 fagskolepoeng som gis på deltid over to år og ble godkjent av NOKUT i vedtak av 13. august 2008. Utdanningen ble godkjent med stedbasert undervisningsform. Det søkes nå om å også gi utdanningen nettbasert med samlinger. Det er søkt godkjenning for inntil 30 studenter.

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider, www.fagskolen-innlandet.no. Tilbyder gir informasjon om utdanningen som de har søkt godkjenning for på hjemmesidene. Informasjonen er ikke i samsvar med søknadens godkjenningsstatus i NOKUT og tidligere avklaring om den allerede eksisterende utdanningen. På nettsiden www.fagskoleekonom.fagskolen-innlandet.no står det at «Studiet gjennomføres som nettbasert undervisning med samlinger. Studieoppstart i september 2015». Det fremgår også at utdanningen er godkjent for lån/stipend i Lånekassen. Dette er en halvsannhet, da kun utdanningen som er stedbasert er godkjent for støtte fra Lånekassen. Det fremgår ingen forbehold om godkjenning fra NOKUT av den nettbaserte utdanningen. Dette må fremgå.

I e-postutveksling mellom NOKUT og avdelingsleder ved Fagskolen Innlandet, fremgikk det at Fagskolen Innlandet ønsker å kunne ha muligheten til å tilby studiet som nettbasert med samlinger i tillegg til dagens ordning med stedbasert utdanning. Vi stiller oss spørrende til at det ikke fremgår av nettsiden at utdanningen også gis i form av stedbasert undervisning, men antar tilbyder har valgt å ikke tilby stedbasert undervisning per i dag.

I denne rapporten er følgende krav for godkjenning av utdanningen vurdert:

- Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning
- Undervisningsformer og læringsaktiviteter
- Praksis
- Fagmiljøet
- Eksamens- og vurderingsordningene
- Infrastruktur

2 Innledende vurdering

Teksten i dette kapitlet er NOKUTs administrative vurdering av de grunnleggende forutsetningene som må være oppfylt for å kunne tilby fagskoleutdanning. Noen av kravene vurderes både av NOKUTs administrasjon, og den sakkyndige komiteen. Der det forekommer «vi» i kapittel 2, er det et uttrykk for NOKUTs administrasjon. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforordningen. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforordningen.

Vi gjør oppmerksom på at vurderingen av tidligere godkjente kvalitetssikringssystem, styringsordninger og reglement vil være begrenset. NOKUT kan derfor senere påpeke feil og mangler dersom vi ved et fremtidig gjennomsyn avdekker det, selv om vi i denne søknadsrunden skulle finne at kvalitetssikringssystem, styringsordninger og/eller reglement tilfredsstillt kravene.

2.1 Oppsummering

Tilbyders grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning er vurdert som tilfredsstillende.

2.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

2.2.1 Krav i fagskoleloven med forskrifter

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.
  - b) System for kvalitetssikring
  - c) Organisasjon og ledelse. Det er tilbyders styre som er ansvarlig for utdanningen.
  - d) Studentenes læringsmiljø og rettigheter.
  - e) Vitnemål.
  - f) Reglement. Reglementet skal fastsette studentenes rettigheter og plikter, og være utformet slik at det sikrer lik og upartisk behandling.
  - g) Klageinstans. Styret selv fastsetter regler for klagebehandling. Minst én student skal være medlem i klageinstansen.

Vurdering

System for kvalitetssikring

Tilbyder fikk sitt system for kvalitetssikring godkjent av NOKUT 1. september 2011, jf. NOKUTs sak 11/72. Kravene til system for kvalitetssikring er tilfredsstillende oppfylt.

Organisasjon og ledelse

NOKUT har tidligere funnet styreordningen tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 11/75.

Styrets sammensetning oppfylder lovens krav, og det fremgår tydelig hvordan representanter for studentene og ansatte velges, og hvilke rettigheter representantene har.

Styrets ansvar for fagskoleutdanningen fremgår klart av styrevedtektene, og dekker de forhold styret er pålagt å ta ansvar for etter fagskoleloven.

Studentenes læringsmiljø og rettigheter

Søknaden dokumenterer på en tilfredsstillende måte hvem som har ansvar for de oppgaver som er beskrevet i fagskoleloven § 4, og som påvirker studentenes rettigheter. Det kommer tydelig frem at styret har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø.

Vitnemål

Tilbyders mal for vitnemål inneholder all nødvendig informasjon. Vitnemålet tilfredsstiller kravene i fagskoleloven med forskrifter.

Reglement

NOKUT har tidligere funnet reglementet tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 11/75.

Tilbyders reglement tilfredsstiller kravene i fagskoleloven og tilhørende forskrifter.

Klageinstans

I fagskoletilsynsforskriften stilles det krav om at det skal være en studentrepresentant med personlig vara i klageinstansen. Hos tilbyder er en særskilt klagenemnd med studentrepresentant klageinstans. I tilbyders *Instruks og reglement for klagenemnda ved Fagskolen Innlandet* står det at styret oppnevner et nytt medlem hvis et medlem fratrer i oppnevningsperioden. Tilbyder må presisere at dette ikke gjelder studentenes representant; studentene skal oppnevne studentrepresentanten.

Kravet er ellers tilfredsstillende oppfylt.

Konklusjon

Ja, kravene er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Søknaden går videre til sakkyndig vurdering.

Men tilbyder må, før en eventuell godkjenning kan vedtas, tydeliggjøre at studentene oppnevner klageinstansens studentrepresentant, *også* ved frafall.

3 Sakkyndig vurdering av utdanningen

Teksten i dette kapittelet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer «vi», er det et uttrykk for de sakkyndige. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

3.1 Oppsummering

Søkeren er en veletablert og stor fagskole, med betydelig faglig tyngde innenfor det omsøkte studiets fagområde. Vi er kjent med at søkeren har en omfattende erfaring med nettstudier: De har i dag ca. 500 studenter på nettstudier samlet, og egne ansatte lærere har skaffet seg spesialkompetanse innen nettstudier.

Den fremlagte dokumentasjon er i all hovedsak dekkende for de tema som skal vurderes. Komiteen har i tillegg benyttet seg av informasjon som er tilgjengelig via skolens egen hjemmeside. Vi har funnet at tilbyder har oppfylt de fleste kravene på en tilfredsstillende måte, men vi har avdekket forhold ved enkelte krav som må rettes opp; dette gjelder kravspesifikasjonen og undervisningspersonalet.

3.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

3.2.1 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Beskrivelse

Studietilbudet er tidligere godkjent av NOKUT, og det er ingenting som tyder på at samarbeid og aktiviteter knyttet til yrkesfeltet er endret. Vi oppfatter for øvrig at dette punktet ikke skal vurderes av oss, da dette ikke berører den omsøkte vesentlige endringen (overgang fra stedbasert studie til å inkludere nettbasert studie).

3.2.2 Praksisavtaler

(4) For utdanninger med praksis skal det foreligge avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Beskrivelse

Kravet er ikke relevant for denne utdanningen

3.2.3 Fagskolepoeng og arbeidsmengde

(5) Utdanningen skal ha et omfang av 30, 60, 90 eller 120 fagskolepoeng.

(6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

Vurdering

Det nettbaserte studiet er på 60 studiepoeng, og normert arbeidstid er stipulert til 1560 timer. Dette er nærmere beskrevet i studieplanens punkt 2.2 i en tabell som heter «gjennomføringsmodell». Vi finner kravet til arbeidsmengde tilfredsstillende. Vi vil også poengtere at den nevnte tabellen representerer en svært god oversikt for studentene. Dette gir igjen et forutsigbart bilde av hva som forventes av arbeidsinnsats innenfor de ulike delene av studiet. Dette er spesielt viktig for studenter som ikke er daglig tilstede på undervisningsstedet.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.2.4 Studieplanen

(4) Studieplanen skal tydelig vise utdanningens innhold og oppbygning.

Beskrivelse

Studieplanen er tidligere godkjent av NOKUT og ikke nøye vurdert her. Den viser imidlertid at utdanningens oppbygning og innhold er beskrevet på en god måte med læringsutbyttebeskrivelser. Vi vil likevel vise til studieplanen når vi vurderer undervisningsformer og læringsaktiviteter som spesifikt angår den omsøkte utvidelsen til nettbasert utdanning.

3.3 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4)

3.3.1 Veiledning og oppfølging

(1) Utdanningen skal ha et pedagogisk opplegg som sikrer god veiledning og oppfølging av studentene både som gruppe og individ.

Vurdering

Nettbasert utdanning skal inneholde toveiskommunikasjon både mellom lærer og student, og studenter imellom. Skolens opplegg for nettstudier er basert på kommunikasjonsverktøyet og læringsplattformen Fronter, som er anerkjent og har de muligheter for veiledning til enkeltstudenter og grupper av studenter, som forutsettes. Skolen angir i sine egne generelle retningslinjer og KS-rutine, krav til responstider i kommunikasjonen med studentene.

Skolen legger opp til at samspillet mellom studentene er et bidrag til å oppnå læringsutbyttet. Nettstudiet er lagt opp med grupper og rom for kommunikasjon mellom studentene gjennom læringsplattformen, og gir etter vår vurdering god mulighet til å dele erfaringer og problemstillinger. I tillegg til den skriftlige kommunikasjonen mellom lærer og student, kommer muligheten for telefonisk kontakt og møter på samlingene. Det er lagt opp til ukentlig veiledning til hver enkelt student i det løpende studiearbeidet og for øvrig en responstid på maks to dager i den løpende nettbaserte dialogen mellom lærer og student.

Dette synes å beskrive gode og grundige arbeidsmåter, og angir klart krav til responstider.

Vi mener veiledningen til enkeltstudenter og grupper forutsetningsvis er like god som for den stedbaserte utdanningen. Det vil være viktig at lærerne på nettstudiet kan håndtere teknologien og kjenner de spesielle forutsetningene som nettbasert kommunikasjon setter. Skolen har god erfaring med nettstudier generelt og har lærere med spesialutdanning som nettlærere (jf. skolens egen nettside) tilknyttet studiet.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.3.2 Undervisningsformer og læringsaktiviteter

(2) Undervisningsformer og læringsaktiviteter, herunder eventuell praksis, skal være tilpasset læringsutbyttet som skal oppnås.

Vurdering

Skolen skriver at utdanningen *økonomi og ledelse* krever varierte undervisningsformer og læringsaktiviteter for at studentene skal oppnå beskrevet læringsutbytte. Det legges til rette for at studentene aktivt kan bygge på sine tidligere erfaringer og kan reflektere over disse gjennom møtet med relevante eksempler, problemstillinger og teori. Det at studentene gjerne har erfaringer fra ulike roller i ulike bedrifter og organisasjoner, gjør at de kan tilføre hverandre mye kunnskap. Dette legger

opp til at samspillet mellom studentene er et bidrag til å oppnå læringsutbyttet. Nettstudiet er lagt opp med grupper og rom for kommunikasjon mellom studentene gjennom Fronter, og gir etter vår vurdering god mulighet til å dele erfaringer og problemstillinger. Skolen angir at slikt som løpende kommunikasjon, innleveringer, utveksling av dokumenter og gruppesamarbeid for det meste er kanalisert via denne plattformen. Det blir lagt stor vekt på åpen kommunikasjon gjennom Forum i Fronter, og at studentene samarbeider godt i grupper, blir sett på som en vesentlig suksessfaktor i denne typen utdanning.

Videre forklares at det blir brukt ulike pedagogiske tilnæringsmåter, og at studentene medvirker i beslutningsprosessene i forbindelse med gjennomføringen av studiet. Tilbyder bruker uttrykket «dialogpreget undervisning» og sier at denne formen er vanligere enn ren forelesning, ettersom studentene gjerne har med seg mye kunnskap og mange erfaringer som kan belyse ulike faglige problemstillinger. Vi finner uttrykket litt uklart og anbefaler tilbyder å tydeliggjøre hva som menes med det. Det blir gitt øvingsoppgaver og refleksjonsoppgaver. Inkludert i Fronter ligger også et verktøy som gir mulighet for synkrone samlinger mellom studenter og lærere. Dette benyttes til blant annet nettmøter mellom samlingene, til prosjektveiledning for grupper og til egne gruppemøter for studentgrupper. Nettmøter kan også bli tatt opp, slik at en i etterkant kan gå inn via en lenke og se på det som har vært drøftet på møtet, enten det er for studenter som ikke hadde anledning til å delta «live» eller noen som ønsker å få ting repetert.

Studieplanen angir under kapittel 2.3 generelle retningslinjer for undervisningsformer og læringsaktiviteter. Det vises også til skolens KS-rutine 1.3.2 for *drift av nettbaserte utdanninger med samlinger*. Her er definert

- lærernes ansvar for å følge studieplanen
- planlegging og tilpasning av undervisningsmaterieell, oppdrag og linker, distribusjon av læringsobjekter
- rutiner for innleveringsoppgaver og krav til responstider for løpende dialog og veiledning av prosjektoppgaver og gruppearbeid
- undervisning/veiledning/arbeidsmåter på samlinger
- kontakt med studentene/gruppene

Det er lagt til rette for læringsaktiviteter som selvstendig arbeid, gruppearbeid og diskusjonsfora. Spesielt mener vi arbeidsformen med større tverrfaglige prosjektoppgaver er hensiktsmessig i læringsarbeidet. Det er lagt opp til et slikt prosjekt i første semester, ett i andre semester og ett som gjennomføres i løpet av tredje og fjerde semester.

Det er vist at tilbyder bruker de tekniske mulighetene som læringsplattformen gir. Videre har skolen dokumentert en god rutine for arbeidet med nettstudier, hvor minimumskrav til kommunikasjon er angitt. Rent metodisk brukes ulike former for studiearbeid og læringsaktiviteter. Samlinger er omtalt som en del av studiet, men vi kan ikke se at omfanget er definert, selv om en hovedmodell med seks samlinger i året er nevnt. Tilbyder bør definere samlingenes omfang og innhold mer spesifikt.

Komiteen mener at nettstudiet beskriver både undervisningsformer og læringsaktiviteter som passer for det læringsutbyttet som planen forutsetter.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør

- tydeliggjøre hva som ligger i uttrykket «dialogpreget undervisning»
- definere samlingenes omfang og innhold mer spesifikt.

3.4 Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5)

3.4.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

(1) Undervisningspersonalets sammensetning og samlede kompetanse skal være tilpasset utdanningen slik den er beskrevet i studieplanen. Undervisningspersonalet må samlet ha følgende kompetanse:

- a) Formell utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. For nye fagområder der det ennå ikke tilbys tertiær utdanning, kan langvarig yrkespraksis erstatte formell utdanning.
- b) Pedagogisk kompetanse relevant for utdanningen. Minst én person skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg.
- c) Digital kompetanse relevant for utdanningen.
- d) Relevant og oppdatert yrkeserfaring.

Vurdering

Tilbyder har sendt inn en kravspesifikasjon og stiller gjennom denne krav innenfor følgende områder til sine faglærere:

- Pedagogisk kompetanse
- IT-kompetanse
- Minimum fagskoleutdanning innen fagområdet
- Eventuell annen kompetansegivende utdanning som studiet krever
- Minimum tre års yrkeserfaring fra fagområdet

Vi legger her spesielt vekt på kombinasjonen pedagogisk kompetanse og IT-kompetanse. Denne kombinasjonen legger til grunn at nettbasert undervisning vil være innenfor denne lærerstabens kompetanse. Det fremkommer også av lærerstabens CV-er at de alle har kompetanse i bruk av læringsplattformen Fronter. Skolen opplyser også at den har lærere ved skolen som har studert pedagogikk ved nettstudier i utlandet. Denne kunnskapen forutsettes systemforankret i skolens pedagogiske opplegg. Dette måtte omfatte et systematisk opplegg for hvordan lærerne læres opp i nettbasert undervisning.

I tillegg til tabellen for undervisningspersonell, har tilbyder lagt ved en kravspesifikasjon med generelle kompetansekrav for alle lærere (og sensorer) ved Fagskolen Innlandet. Det står for eksempel at «Undervisningspersonalet skal i hovedsak være universitets- og høyskoleutdannet med praktisk pedagogisk utdanning». Kravspesifikasjonen må være spesifikk for utdanningen *økonomi og ledelse*, slik at det fremgår hva slags fagområde personalet skal ha utdanning og yrkeserfaring fra. Det må

også fremgå hva slags pedagogisk- og digital kompetanse dere krever hos undervisningspersonalet ved akkurat denne utdanningen. I tillegg må det oppgis forholdstallet mellom undervisningspersonalet og studentene i kravspesifikasjonen. Kravspesifikasjonen skal sikre at også framtidige undervisere (og sensorer) i utdanningen har den nødvendige kompetansen, og at lærertettheten forblir minst like god i fremtiden, som da utdanningen ble godkjent. Vi er kjent med at NOKUT har påpekt dette tidligere, se NOKUTs kommentar i kapittel 3.8 Merknader fra NOKUT.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må utarbeide en kravspesifikasjon som er spesifikk for utdanningen *økonomi og ledelse*. Kravspesifikasjonen må også sikre at framtidige undervisere har nødvendig kompetanse.

3.4.2 Praksisveiledere

(2) For utdanninger med praksis skal eksterne praksisveiledere ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.

Beskrivelse

Kravet er ikke relevant for denne utdanningen.

3.4.3 Undervisningspersonalets størrelse og stabilitet

(3) Undervisningspersonalet må være stort og stabilt nok til å gjennomføre fastsatte læringsaktiviteter.

Vurdering

Tilbyder rapporterer i søknaden og tabell at det er 1,8 stillinger knyttet til selve undervisningsaktiviteten ved studiet. Det angitte forholdstallet er for øvrig ikke korrekt: 30 studenter fordelt på 1,8 årsverk gir forholdstallet 1:17, ikke 1:12 som oppgitt i søknaden. Tilbyder må oppgi hva som er korrekt forholdstall. Det er ikke presisert i tabellen hvorvidt undervisningspersonalet vil være tilknyttet både den stedbaserte og den nettbaserte utdanningen. Dersom prosentene i tabellen gjelder begge, vil forholdstallet kunne være enda større. Vi har gått ut i fra at prosentandelene inn i utdanningen gjelder den nettbaserte utdanningen, men tilbyder må tydeliggjøre hva som er tilfellet og sørge for at det er tilstrekkelig med lærerressurser i denne nettbaserte utdanningen. Vi anser forholdstall mindre enn 1:20 som tilfredsstillende.

En fagskole vil imidlertid i spesiell grad ha nytte av lærere som også er aktive i næringslivet. Det anbefales at flere slike lærere knyttes til undervisningen.

Tilbyder skriver i søknaden at skolen har flere lærere som kan bidra i utdanningen ved behov, for eksempel vikariering, og at de også kan involvere kontakter i lokalt skole- og næringsliv. Vi poengterer at dersom tilbyder skal trekke på andre lærekrefter, må tilbyder særlig sikre at de også har tilfredsstillende kompetanse i nettundervisning.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må ha en rutine for opplæring av midlertidige lærere i nettstudiets arbeidsmåter.

Tilbyder bør ha flere lærere som er aktive i næringslivet knyttet til undervisningen.

3.4.4 Faglig ansvarlig

(4) Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig med formell faglig kompetanse. Faglig ansvarliges oppgave er å sikre at studentene gjennomfører utdanningen som beskrevet i planen og oppnår læringsutbyttet. Faglig ansvarlig må være tilsatt hos tilbyder i minimum 50 prosent stilling.

Vurdering

Vi antar at faglig ansvarlig har oppsyn med kvalitet på både den stedsbaserte og nettbaserte varianten av utdanningen. Det er viktig at kravene til studentene og innholdet i utdanningen de får ikke avviker mellom disse variantene. Utfra den beskrivelsen som er gitt av faglig ansvarlig, så har vedkommende faglig styrke og lang erfaring fra undervisning. Han har også praktisk-pedagogisk utdanning. Det beskrives også hvordan faglig ansvarlig jobber sammen med de øvrige faglærere, og total sett er dette gode indikatorer på at studentene vil oppnå læringsutbyttet, uansett studievariant.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.5 Eksamen og sensur (§ 3-6)

3.5.1 Eksamens- og vurderingsordningene

(1) Eksamens- og vurderingsordningene skal være egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

Studieplanen legger opp til både sluttvurdering og underveisvurdering av kandidatene. Vi oppfatter her sluttvurdering som analogt med mappevurdering.

For nettbaserte studier er det svært viktig med fortløpende evaluering av den enkelte kandidat, og dette bør være formalisert slik at det er forutsigbart for studentene. Det står ikke i studieplanen noe om hvordan denne underveisvurderingen foregår, men det legges vekt på at det skal gis gode tilbakemeldinger fra lærerne. En av hovedhensiktene med underveisvurderingen er å gi lærerne en indikasjon på hvilken kompetanse den enkelte student har oppnådd i ulike stadier av studiet. Dette vil gi signaler tilbake til lærerne om hvordan og hvilken veiledning den enkelte student trenger videre. En annen hensikt er at dette skal motivere studentene til videre innsats og forbedringer. Underveisvurdering blir ikke vurdert med karakter. Det benyttes godkjent/ ikke godkjent.

I et nettbasert studium er dette svært viktig da studentene ikke har kontakt med lærerne på den måten som et stedsbasert studium har. Det blir derfor enda viktigere at denne type vurdering er formalisert. I studieplanen er det ikke beskrevet hvordan denne undervisvurderingen konkret blir utført, men med den generelle beskrivelsen hvor det legges vekt på god dialog mellom lærer og student, så finner vi dette tilfredsstillende.

Sluttvurderingen er basert på mappevurdering hvor det samles inn studentarbeid gjennom studietiden. Dette blir vurdert med den normale karakterskalaen fra A til F.

Både mappevurdering og denne type undervisvurdering med løpende kontakt mellom lærer og student er godt egnet for fjernundervisning, da dette til enhver tid stiller krav om progresjon og oppfølging. Hvordan mappemetodikken foregår er beskrevet i studieplanens punkt 2.6, og vi finner den svært godt tilpasset et nettbasert studium med samlinger. Vi begrunner dette igjen med at det vil kreve at studenter som studerer på fjernbasis må arbeide effektivt og målrettet for å tilfredsstille kravene om mappeinnleveringer.

Eksamen

Eksamen gjennomføres etter følgende plan: Et prosjekt som består av en tverrfaglig prosjektrapport, en muntlig presentasjon, et individuelt oppsummeringsnotat og en muntlig eksaminasjon (jf. studieplanens punkt 4).

Vi har vurdert denne eksamensformen som godt tilpasset et fjernbasert studium med samlinger. Fokus på tverrfaglighet er alltid viktig for å forstå sammenhengene mellom de ulike emnene som studiet legger opp til. Når studentene er klar over at tverrfaglighet er viktig i eksamenssituasjonen vil dette allerede ved studiestart være noe de fokuserer på. I et fjernstudium kreves det mer egeninnsats enn i et stedsbasert studium. Derfor er det god grunn til å tro at studentene på eget initiativ tidlig vil legge vekt på å se sammenhengene mellom de ulike emnene. Dette kan igjen bidra til en mer effektiv læringsprosess og en større sannsynlighet for oppnåelse av studiets læringsutbytte. En god eksamensform vil kunne fremme læring og forståelse for faget. Vi kan allikevel ikke se bort fra at eksamen også har et kontrollformål. Det betyr at eksamen må sikre at det er den reelle kandidaten som har prestert. Et oppsummeringsnotat kombinert med en muntlig eksaminasjon vil sikre at dette blir ivare tatt.

Vi konkluderer med at den valgte eksamensform er godt tilpasset et fjernstudium med samlinger.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.5.2 Sensorenes kompetanse

(2) Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Beskrivelse

Her foreligger det ikke noen oversikt over sensorene, men det forutsettes at dette har vært vurdert tidligere da studiet ble godkjent. Studentenes læringsutbytte er det samme uansett hvilken variant av

studiet som velges og, ettersom eksamensordningen er den samme på tvers av undervisningsformene, vil sensorenes arbeid da være det samme enten studentene har gått på stedsbasert studium eller nettbasert. Vi finner derfor at dette har blitt vurdert og godkjent tidligere og ikke skal vurderes igjen her.

3.6 Infrastruktur (§ 3-7)

Tilbyder skal ha lokaler, utstyr, informasjonstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold som er tilpasset utdanningen, og som utgjør et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

Vurdering

Vi vil her kun fokusere på infrastruktur som angår den nettbaserte utdanningen. Øvrig infrastruktur er tidligere vurdert.

Fronter er valgt av skoleeier (Oppland) som digital læringsplattform. Denne plattformen gir studentene og lærerne en oversiktlig digital plattform både for å kommunisere generelt, men også for å veilede, arbeide med oppgaver og føre en aktiv løpende dialog uten å måtte være fysisk tilstede til enhver tid. Plattformen er også sikker, slik at den enkeltes integritet blir godt ivaretatt.

Videre blir det tatt løpende sikkerhetskopier av alt innhold, slik at verken læreren eller studenten vil miste noe av sitt arbeid ved dataproblemer eller lignende på egen maskin.

Studenten gis gjennom plattformen og bruken av denne mulighet til å jobbe videre med sine oppgaver etter at veiledning er mottatt og drive kontinuerlig forbedringsarbeid.

Vi mener at skolens samlede IKT-ressurser er tilfredsstillende til nettstudiets behov og ut fra studentenes behov.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.7 Konklusjon etter sakkyndig vurdering

Vurdering:

Utdanningen anbefales ikke godkjent.

Tilbyder må

- utarbeide en kravspesifikasjon som er spesifikk for utdanningen *økonomi og ledelse*. kravspesifikasjonen må også sikre at fremtidige undervisere har nødvendig kompetanse
- ha en rutine for opplæring av midlertidige lærere i nettstudiets arbeidsmåter

Tilbyder bør

- tydeliggjøre hva som ligger i uttrykket «dialogpreget undervisning»
- definere samlingenes omfang og innhold mer spesifikt.

- ha flere lærere som er aktive i næringslivet knyttet til undervisningen

3.8 Merknader fra NOKUT

Ved flere søknader har dere lagt ved en kravspesifikasjon som veldig generelt omtaler krav til undervisningspersonell og sensorer på tvers av ulike «fag». Dere skal sikre at undervisningspersonalets sammensetning og samlede kompetanse er tilpasset utdanningene dere tilbyr eller søker om å tilby. Kravspesifikasjonen skal vise hvilke krav dere stiller til kompetanse hos de som skal undervise i spesifikke utdanninger, og den skal inneholde forholdstallet mellom undervisningspersonalet og studentene. Dette betyr gjerne at det er et dokument per utdanning.

Videre, dere tilbyr flere utdanninger med praksis. Til utdanninger med praksis skal i tillegg kravspesifikasjonen inneholde tydelige krav til praksisveileder, som også skal gjengis i praksisavtalen.

Vi forutsetter at dere har eller snarest utformer tilfredsstillende kravspesifikasjoner for utdanningene dere tilbyr.

4 Tilsvarsrunde

NOKUT mottok 27. august 2015. tilbakemelding fra søkeren, på vår innledende administrative vurdering og de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport.

Under presenterer vi søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen, samt de sakkyndiges tilleggsvurdering av de opprinnelig underkjente kravene.

4.1 Søkerens tilbakemelding

Tilsvar på sakkyndig rapport – søknad om godkjenning av vesentlig endring av allerede godkjent fagskoleutdanning i Økonomi og ledelse, 60 fagskolepoeng, ved Fagskolen Innlandet. Søknad om godkjenning av nettbasert utdanning.

Vi viser til sakkyndig rapport av 03.08.2015, Deres referanse 15/110-9.

Nedenfor følger våre tilsvare med kommentarer til de enkelte MÅ- og BØR-punkter. I tillegg følger det vedlagt de av skolens KS-rutiner som er omtalt, en oversikt over samlingsdager og innhold, og en oversikt over noen av aktivitetene og engasjementene lærerne og sensorene har i næringslivet.

Innledende kommentar: På våre nettsider er det nå tatt inn et forbehold om at tilbudet gis under forutsetning av at det blir NOKUT-godkjent, og at det samme forbeholdet gjelder for studentenes rettigheter til lån og stipend i Lånekassen.

Tilbyder må

- tydeliggjøre at studentene oppnevner klageinstansens studentrepresentant, *også* ved frafall
En presisering av dette er tatt inn i skolens kvalitetssikringssystem, i KS-rutine 3.4.4 Instruks og reglement for klagenemnda ved Fagskolen Innlandet.
- utarbeide en kravspesifikasjon som er spesifikk for utdanningen *økonomi og ledelse*.
Kravspesifikasjonen må også sikre at fremtidige undervisere har nødvendig kompetanse. Utdanningen i Økonomi og ledelse har et tverrfaglig fokus. De enkelte emner og temaer integreres i hverandre, blant annet gjennom tre tverrfaglige prosjektarbeider. Det er derfor viktig at undervisningskreftene har spisskompetanse innenfor de ulike faglige områdene, men samtidig har oversikt og helhetsforståelse. Det er viktigere at kompetansen finnes i gruppa som underviser i studiet enn at alle har samme kompetanse. Det er derfor tatt med et vedlegg til rutine **3.3.1 Kompetansekrav til lærere og sensorer FI** som beskriver krav til undervisningspersonalet som gruppe, i tillegg til minimumskravene til den enkelte lærer.
- oppgi hva som er korrekt forholdstall
Forholdstallet mellom antall årsverk og studenter, er (forutsatt at det blir 30 studenter) 1:17. Kravet vi setter, slik det framkommer i rutine **3.3.1 Kompetansekrav lærere og sensorer FI**, er at det skal være mindre enn 1:20.
- ha en rutine for opplæring av midlertidige lærere i nettstudiets arbeidsmåter
De fleste av skolens lærere er godt kjent med nettundervisning. Når det kan bli snakk om å trekke på andre lærerkrefter, vil det i mange tilfeller være lærere som er godt kjent med nettundervisning generelt og skolens metoder og verktøy spesielt. Helt nye lærere og lærere som kommer utenfra, vil få opplæring som beskrevet i rutine **1.8.2 Introduksjon for nye lærere**. Arbeidsmåter som er beskrevet i rutine **1.3.1 Nettstudier ved Fagskolen Innlandet**, gir retningslinjer som gjelder for all nettundervisning ved skolen.

Tilbyder bør

- tydeliggjøre hva som ligger i begrepet «dialogpreget undervisning»
Vi har brukt begrepet som en motsetning til tradisjonell forelesning, der undervisningen foregår envegs fra foreleser/lærer til student. Dette bygger på en forestilling om at det er læreren som er den som vet, mens studentene er mer eller mindre uvitende. Når vi bruker begrepet dialogpreget undervisning, tar vi utgangspunkt i at læring også kan skje fra student til student og fra student til lærer. Alle deltakerne i studiet er voksne og tar med sine erfaringer og kunnskaper, og lærerens oppgave er i stor grad å styre dialogen, stille de gode spørsmålene og belyse de viktige problemstillingene, snarere enn å komme med alle svarene. I tillegg til at dialog er en del av undervisningen og læringsarbeidet, vil studentene kunne påvirke valg av undervisningsmetoder, også dette gjennom dialog med medstudenter og lærere.
- definere samlingenes omfang og innhold mer spesifikt
En spesifisert oversikt over de enkelte samlingsdager og innhold (på emnenivå) på hver enkelt samling, er vedlagt. Denne blir gjennomgått og justert i samarbeid med studentene ved studiestart.
- ha flere lærere som er aktive i næringslivet knyttet til undervisningen
God kontakt med næringslivet er viktig. I dag er alle lærerne på dette studietilbudet heltidsansatt ved skolen. Flere av dem har lang og relevant næringslivserfaring fra tidligere, og også noe pågående næringsaktivitet ved siden av jobben. En kort (og ikke fullstendig) oversikt er vedlagt.

Kari Nordskogen
rektor

Trond Eftedal
avdelingsleder

Vedlegg:

Rutine 3.4.4 Instruks og reglement for klagenemnda ved FI
Rutine 3.3.1 Kompetansekrav lærere og sensorer FI
Rutine 1.8.2 Introduksjon for nye lærere
Rutine 1.3.1 Nettstudier ved Fagskolen Innlandet
Oversikt over samlingsdager og innhold
Oversikt over næringslivsaktivitet undervisningspersonale og sensorer

4.2 Sakkyndig tilleggsvurdering og konklusjon

Etter en gjennomgang av tilbyders tilsvare finner vi det ikke nødvendig å kommentere hvert enkelt mål- og bør-punkt.

Tilbyder har etter vårt syn beskrevet hvordan de imøtekommer våre mål- og bør-punkter på en svært tilfredsstillende måte. Vi har ingen ytterligere kommentarer til disse punktene.

Utdanningen anbefales godkjent.

4.3 NOKUTs tilleggsvurdering og konklusjon

Tilbyder har tydeliggjort at studentene oppnevner klageinstansens studentrepresentant, *også* ved frafall. Vi anser dermed de grunnleggende forutsetningene som oppfylt på en tilfredsstillende måte.

5 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser som oppfylt de faglige kravene for å tilby utdanningen økonomi og ledelse, 60 fagskolepoeng ved Fagskolen Innlandet, som nettbasert. NOKUT godkjenner derfor søknaden om den nye undervisningsformen.

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden av 13. februar 2015 og i tilsynsrapporten.

Vedtaket er fattet med hjemmel i

- lov om fagskoleutdanning § 2
- forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 5-1 (1)

6 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- søknad datert 13. februar 2015, NOKUTs saksnummer 15/110-1
- tilsvar datert 27. august 2015, NOKUTs saksnummer 15/110-10

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Kravene til sakkyndige står oppført i fagskoletilsynsforskriften kapittel 2. De sakkyndige skal vurdere om søknaden oppfyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning, jf. fagskoletilsynsforskriften kapittel 3.

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

- **Rådgiver Grim Okstad, selvstendig næringsdrivende**
Grim Okstad utdannet seg som sivilagronom ved Norges landbrukshøgskole (NLH, nå NMBU) i 1976 og fulgte opp med pedagogisk seminar 1979. Han har tatt kurs innen driftsøkonomi og prosjektledelse, ved henholdsvis NKS i 1985 og BI i 2005. Okstad avla Master of Management ved BI i 1999. I sitt yrkesliv har han blant annet jobbet som produksjonssjef i Norske Skog Folla og som administrerende direktør for AS Varbas. Okstad har også inngående ledererfaring fra utdanningssektoren: Han var rektor ved fagskolen Norges byggscole i perioden 1992–2000, og driftsdirektør ved Høgskolen i Akershus i perioden 2003–2005. Siden 2005 har Okstad drevet egen rådgivervirksomhet og fungert som interimleder ved flere ulike virksomheter. Av ytterligere erfaring med fagskolesektoren kan det nevnes at Okstad har vært lektor og sensor for fagskoler, utarbeidet fagplaner og vært sakkyndig for NOKUT i flere runder.
- **Instituttleder Bjørn Solheim, Høgskolen i Buskerud og Vestfold**
Solheim har hatt sitt hovedvirke som høgskolelektor og instituttleder ved Institutt for økonomi og ledelse, HiBu. Han er utdannet cand. merc og har tidligere arbeidet som lektor i videregående skole, som økonomimedarbeider og kontorsjef. Ved HiBu har han arbeidet med faglig og pedagogisk utvikling av kurs innen økonomisk/administrative studier. Videre deltok Solheim i utviklingsarbeidet i forbindelse med Reform '94 innen fagområdet regnskap. Han var sentral i forbindelse med utvikling av NKI sine nettstudier på høgskolenivå (bachelornivå), og er faglig ansvarlig for dette nettstudiet. Han har også utviklet flere av nettkursene som tilbys ved NKI. Solheim er tidligere sakkyndig for NOKUT.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til tilbyder som kan medføre inhabilitet. De sakkyndige har erklært at de ikke er inhabile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.